

Vuäitak tuejjeed ooccmõõžž da vuõltteed
meãlddõõzzid še MuuKelast
(www.kela.fi/neetest).

Lãã'ssteãđ: www.kela.fi/opiskelijat

Vuäitak ärvvtõõllãđ la'skķeem-mãšina veãkka,
mõõn jiãnnai vuãžžak ouddõõzz
(www.kela.fi/laskurit).

Vuäitak kõõččãdlãã'zz mij te'lfoonkããzzkõõzzãst
(www.kela.fi/telfoonast).

Tiuddãđ lomaakk tãrkka da ainsmãã'tt, što puk
taarbšum meãlddõõzz liã mie'ldd.

Jõs taarbšep lãã'ssteãđãid, vã'lddep tu'nne
õhttvuõđ.

Pãã'stet ooccmõõžž da meãlddõõzzid
mãttstroj'ttla le'be addrõ'sse
Kela, PL 10, 00056 KELA.

Ooccmãi'ğğ: Mätt-tuärjjõõzz vwei'tet miõttãđ äãi'jmõsãn ooccmõõžž pue'ttem-mããnpãã'j aalgãst.

1. Oozzi teãđ

Persoontiõtt

Sokknõmm da ouddnõmm

Te'lfoon-nãamar

Ne'ttpãã'staddrõs

Addrõsteãđãid Kela vuãžž meerteãttriãšldõõggãst.

Jõs jiõk leãkku Lãã'ddjãnnam meerlaž, tiuddãđ še Kela lomaakk OT 10 (Meãlddõs ãlggjãnnamnee'kķ mätt-tuärjjõsooccmõ'sše). Kĩõčč pãi'kķ 11 Meãlddõõzz.

Jõs leãk vuãlla 18-ãkksãž da jiõk leãkku veãncõõttãm, vuõltteep tu'mmstõõgg teãttan tuu huõlteeja. Kẽãzz vuõltteep tuu tu'mmstõõgg?

Puãrrsasan. Puãrraz nõmm: _____

Jee'res huõlteeja. Jee'res huõlteeja nõmm: _____

Jiõm haa'led, što tu'mmstõõgg vuõltteet teãttan muu huõlteeja.

2. Tillnãamar

Jõs mããus mããu'set ãlggjãnnma, tiuddãđ Kela lomaakk Y 121 (Ilmoitus – Tilinumeron muutos – Henkilõasiakas).

3. Ooccmõš

Oozzam mätt-tuärjjõõzz

čõõđ mätt'tõõttãmããi'j, leša äãi'jmõsãn ooccmõõžž pue'ttem-mããnpãã'j aalgãst äã'ljee'l

jee'res äãigas. Äãigas? _____ – _____ (Loopptemãi'ğğ ij leãkku pããkklãž.)

Tu'tkķeep automaattlãnji, mãid mätt-tuärjjõsouddõõzzid vuäitak vuãžžãđ da koon äigga tõid lij vwei'tlvaž miõttãđ. Tãt kuãskk še mätt-tie'ğğ huõlteeipããjõõzz da mãttmateriaal-lãã'zz. Mãttlããin riikkstaanmõõžž ãlgg kuuitãg ooccdãđ.

Oozzak-a mãttlããin riikkstaan?

Jiõm Kã'l

4. Määtt

Mättstrooi'tel. Ķiõčč päi'kk 11 Meälldööz.

Täimmpäi'kk

Aiggum tu'tkkõs le'be škooultõs

Kuä'ss alttäk le'be alttiik änn'jõž määttääd? _____

Ärvvtõllum loopptempei'vv _____

Jõs mätt'tõõdak lookkjiškooulâst, čõõđtak-a IB-tu'tkkõõzz? Jiõm Čõõđtam

Oou'dab määtt

Leäk-a oudđal änn'jõž määttääd čõõđtam jee'res ko vuâđđškooultu'tkkõõzz?

Jiõm Leäm. l'Immet tu'tkkõõzz, mättstrooi'ttel da tu'tkkõõzz čõõđtemee'jj.

Leäk-a oudđal änn'jõž määttääd kõskldâttam koid-ne määttäid?

Jiõm Leäm. l'Immet mättstrooi'ttel, määtt da kõskldâ'ttempei'v.

5. Puärraz da puärrsi puätti

i Tiuddâd tän päai'k tä'lkk te'l, jõs jälstak puärrsad årnn le'be leäk vuâlla 18-ekksaž.

Lie-a tu'st puärraz rätkkjam?

Jie Lie
Kuäbba puärraz årnn jälstak le'be jälstik mâaimõsân?
 Tä'lkk nuu'bb puärraz årnn, keän? _____
 Kuhttu

i Kela vuäžž Piiđvaaldsmest mâaimõõzz ra'vvjum piidtummuž teädaid puärrsi piidvuâllsaž tiânâs- da kapitalpuättjin. Mätt-tuärjjõs miõđât piidtemteäda meäldlânji, jõs jiõk e'tkked puärrsi õ'httela'skkuum ee'kkpuättji õccnam miärkteeinalla (20% le'be jäänab) mâaimõõzz ra'vvjum piidtummuž mâᶇᶇa. Jõs leäk vuâlla 18-äkksaž, jälstak puärrsad årnn da tuu puärrsest lij odđ pie'llkuei'mm, vää'ld lokku puärrsi puättjid kuõskki kõõččmõõžžin še puärrsad odđ pie'llkuei'm puättjid.

Puärrsest lij odđ pie'llkuei'mm

Lie-a puärrsi õ'httela'skkuum ee'kkpuätti occnam (õhtte'žže uu'ccmõsân 20%) mâaimõõzz raavuum piidtummuž mâᶇᶇa?

Jie (rä'tkkummuš piidtemteädain)
 Kâ'l. Se'lvvet muttâz mäain (jee'rab kuhttu puärrsest):

Vuäžž-a puärrsad puättjid älggânmmest?

Ij Vuäžž. Täaimat čiõlgtõõzz puärrsad älggânmm puättjin.

6. Jälstem-mall

i Jõs čõõđtak tu'tkõõz obbnes Ålaand mäddkåå'ddest, tiuddâd tän päi'k sâjja päi'k 8.

Jälstam mätt'tõõttâmääi'j _____

ää'ljee'l, le'be ääi'jest _____ - _____

puärraz å'rnn mättstroi'ttel aaztõõggâst

jee'resnalla. Mä'htt? _____

Lij-a aazzâlm puärrsastad vuo'krjum?

Ij Lij, da puärrsam vuä'mast azlmest uu'ccmõsân 50 %.

Lij, leša puärrsam ij vuä'mest azlmest uu'ccmõsân 50 %.

Lij-a azlmad seämma kidlimest ko puärrsad põõšši aazzâlm?

Ij Lij

i Jõs puärrsad le'be puärrsääd vuä'mstemvuässõs azlmest vuõi'ğğest le'be õhttõõzz päi'k lij uu'ccmõsân 50 % le'be jõs puärrsad lij o'dinakai vue'ssne'kken preeddankåå'ddest, kåå'tt vuä'mast aazzâlm, te'l kiõččât, što puärrsad vuä'mast aazzâlm.

7. Kie'sstuärjjõs

Mätt'tõõđam kie'ssmäänpõõ'ji ääi'j nääi't (kiõčč päi'k 11 Meâlddõõzz.)

Ä'lğğempei'vv da puuttâmpei'vv

_____ - _____ - _____

Jõs leäk lookkijskooul mätt'tõõtti, i'lmmet koon mättstroi'ttlest čõõđtak kie'ssmäättaid da kâ'll kurssâd le'be mättceäkksed čõõđtak.

8 Mätt'tõõttmõš ålggânmin le'be Ålaand mäddkåå'ddest

Mätt'tõõđak-a ålggânmin le'be Ålaand mäddkåå'ddest?

Jiõm / Jiõm tie'd vøl. **i** Jõs va'sttääk 'Jiõm / Jiõm tie'd vøl', tu'st ij taarbâz va'steed jee'res kõõččmõõžžid.

Mätt'tõõđam

Mä'htt mätt'tõõttmõš õhttan tu'tkõõz čõõđtumša? Kiõčč päi'k 11 Meâlddõõzz.

Tuâjppäi'kest mättjumuš

Tõt lij pää'lktem päälklaž da pä'lkk lij kōskkmie'rin _____ eu'rred määnpâä'jest.

Vaajtõsmätt'tõõttmõš

Jee'res. Mii? _____

Koon jânmmest mätt'tõõđak? _____

äi'ğğen _____ - _____

Jälstam mätt'tõõttâmääi'j ålggânmin le'be Ålaand mäddkåå'ddest

puärraz å'rnn

vuäkrzlmest. Vuäkr mie'rr _____ eu'rred määnpâä'jest. Jõs jiõk tie'd vuäkr meä'r tärkka, a'rvvõs vuäkrast.

jiiijan le'be pie'llkuei'm vuä'mstemazlmest

i Jiiijad le'be pie'llkuei'm vuä'mstemazlmen kiõččât, jõs jiiijad da/le'be pie'llkuei'm vuä'mstemvuässõs azlmest vuõi'ğğest le'be õhttõõzz päi'k lij uu'ccmõsân 50 % le'be jõs ton leäk le'be pie'llkuâimad lij o'dinakai vue'ssne'k preeddankåå'ddest, kåå'tt vuä'mast aazzâlm.

jee'resnalla. Mä'htt? _____

Lij-a aazzâlm puärrsastad vuó'krjum?

- Ij Lij, da puärrsam vuä'mast azlmest uu'ccmôsân 50 %.
 Lij, leša puärrsam ij vuä'mest azlmest uu'ccmôsân 50 %.

Lij-a aazzâlm seämma kïdlmest ko puärrsad pöõšši aazzâlm?

- Ij Lij

- i** Jös puärrsad le'be puärrsäd vuä'mstemvuässös azlmest vuoi'ggest le'be öhttööz päai'k lij uu'ccmôsân 50 % le'be jös puärrsad lij o'dinakai vue'ssnek preeddankää'ddest, kää'tt vuä'mast aazzâlm, te'l kíöččät, što puärrsad vuä'mast aazzâlm.

Määccak-a älggjânnam le'be Ålaand mäddkää'dd köösk mâŋŋa seämma azlma Lää'ddjânnmest?

- Määccam Jiöm. Mä'htt jälstummuš mottai?

- Jiöm jäälst mätt'tööttâmpoodd älggjânnmin le'be Ålaand mäddkää'ddest. Vuäitak ooccâd takai jälstemtuärjjööz.

9. Jiijad puätti da jee'res ouddööz

Leäk-a čöõdte'men mätsuäppmös-škooultööz (päälklaž tuäjjpäai'kkest mättjummuš)

- Jiöm le'be jiöm tie'd vöł Leäm, ääi'jest _____ - _____
_____- _____
_____- _____
_____- _____

Vuäžžak-a puättjid älggjânnmest?

- Jiöm Vuäžžam. I'Immet puätti meä'r, mä'hssempei'v, ma'hssi da piidvuällsažvuõd.

Vuäžžak-a mätt'tööttâmäi'j jee'res ouddööz (jös vuäžžak tâ'lk takai jälstemtuärjjööz da/le'be päarnažlâ'zz, va'stted "Jiöm")?

- Jiöm Vuäžžam. I'Immet, möön ouddööz vuäžžak da ouddööz ma'hssi.

Jös mätt'töõđak älggjânnmin, vuäžžak-a älggjânnmin veä'kktie'gğ, stipee'nd le'be mätt-tuärjjööz va'stteei ouddööz?

- Jiöm Vuäžžam. I'Immet veä'kktie'gğ da stipee'nd vue'zzeld meä'r, mä'hssempei'v, ma'hssi da piidvuällsažvuõd.

10. Veä'rğgöõlgtösnek/siviil-/jiöččtäätlaž veä'rğgkääžkõs

Leäk-a mätt'tööttâm ääi'j čöõdte'men veä'rğg- le'be siviilkääžkõöz le'be jiöččtäätlaž veä'rğgkääžkõöz?

- Jiöm
 Leäm; _____ ää'ljee'l.

11. Meâlddööz

Päi'kk 1. Oocci teâđ

- Kela lomakk OT 10 älggjânnamnee'kkest, kää'tt ij leäku ouu'dab vuäžžam mätt-tuärjjööz.

Päi'kk 4. Määtt

- Mätt'tööttämtuõdštõõzz jeät taarbšuku ooccmõõžž meälddõssân jõs čõõđtak:
-tu'tkkõs-škooultõ'sse valmštõ'tti škooultõõzz
-lookkjiškooulskooultõõzz
-ämmtallaš vuâđđtu'tkkõs-škooultõõzz
--ämmt- le'be spesiaalämmt-tu'tkkõs-škooultõõzz

- Öhttät ooccmõ'sše i'lmmtõõzz mättstroi'ttla priimm'mõõžžâst le'be jee'res mätt'tööttämtuõdštõõzz, jõs čõõđtak jee'res ämmtallaš škooultõõzz gu ämmatallaš vuâđđtu'tkkõs-škooultõõzz le'be ämmt- le'be spesiaalämmt-tu'tkkõs-škooultõõzz.
- Öhttät ooccmõ'sše i'lmmtõõzz mättstroi'ttla priimm'mõõžžâst le'be jee'res mätt'tööttämtuõdštõõzz, jõs čõõđtak luõvâs čuõvtentuâj škooultõõzz (ouddm. meermättškooul da liikkeem-mättškooul.
- Öhttät ooccmõ'sše mättstroi'ttel raaveem persoonlaž mätt'tööttämplaan, jõs čõõđtak vuõrâsoummui vuâđdmäättaid (vuâđđškooulmäättaid).

Päi'kk 7. Kie'sstuärjjõs

- Lookkjiškooulâst mätt'tööttjest tuõdštõs kie'ssmäättai peštmõõžžâst da siiskõõžžâst. Tuõdštõõzz vuäitt u'vded tõt mättstrooi'tel, kää'tt jää'rjast kie'sslookkjiškooulmäättaid.

Päi'kk 8. Mätt'tööttmõš älggjännmin le'be Ålaand mäddkää'ddest

- Tuõdštõs mätkõõskâst älggjännmin le'be Ålaand mäddkää'ddest. Tuõdštõs vuäitt lee'd jiijjad le'be vuâsttava'lddi mättstroi'ttel u'vddem le'be tõt vuäitt lee'd suâppmõš tuâjppäi'kest mättjumšest. Tuõdštõõžžâst älgg se'lvned vaajtõsmätt'tööttämäi'gğ le'be tuâjppäi'kest mättjemäi'gğ. Lookkjiškooulâst mätt'tööttjest lââ'ssen tuõdštõs tõ'st, kâ'll kurssâd, le'be mättjemceäkkсед pue'rren looggât dommjânnam lookkjiškooulmäättaid.

Päi'kk 9. Jiijjad puätti da jee'res ouddõõzz

- Čiõlgtõõzz älggjännam puättjin. Kela vuäžž teâđaid Lää'ddjânnmest mahssum pä'lk- da ouddõspuättjin puâdrekestee'rest.

12. Lââ'ssteâđ

- Meärk nââmrin, koon ooccmõõžž päikka vii'ttjak.

- Lââ'ssteâđ jee'res põ'mmjîn. Kee'rjet põ'mmai õõl nõõmad da persoontiõttad.

13. Oocci vuâllakee'rjtõs

Åasktam uvddum teâđaid vuõiggân da i'lmmtam, jõs tõk mottje.

Päi'kk da äi'gğ Vuâllakee'rjtõs

Ooccmõš lij puättam mättstroi'ttla _____

Vuei'ttep äâ'nned tän ouddõsää'sš čäu'ddem diõtt vuâžžum teâđaid še jee'res ouddõsää'sšest, jõs teâđaid älgg lää'jj mie'ldd vä'ldded tõ'st lokku. Seämmanalla vuei'ttep äâ'nned jee'res ouddõõzz vääras vuâžžum teâđaid tän ouddõsää'sš čäu'ddmen.

Vuâžžak Kelast teâđ tõ'st, kõ'st vuei'ttep ha'ŋkķeed tuu kuõskki teâđaid da koozz vuei'ttep tõid luõvted.